

25. 12. 23
100 18 61-2
24184

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO NERETVANSKI KANTON
OPĆINSKI SUD U ČAPLJINI
Broj: 53 0 P 068905 18 P
Čapljina, 22.12.2023 godine

OPĆINSKI SUD U ČAPLJINI, sudija Zlatko Tanović, u pravnoj stvari tužitelja: 1. Šutalo Nikola, 2. Šutalo Boško, 3. Udženija Ivan, 4. Pavlović Đuro, 5. Pavlović Luka, 6. Krešić Miro, svi iz Svitave b.b., i svi zastupani po pun. Čupina & Coo advokatima iz Mostara, protiv tuženog: 1. JP Elektroprivreda HZ HB Mostar, ul. Mile Budaka br. 106 A, Mostar., zastupani po direktoru, a ovaj po punomoćniku Danki Soldo zaposlenici prvotuženog, 2. Mješoviti Holding Elektroprivreda RS Matično preduzeće Ad Trebinje, Zavisno preduzeće „Hidroelektrane na Trebišnjici“ Akcionarsko društvo Trebinje, Obala Luke Vukalovića 2, zastupano po punomoćniku Jugoslavu Milanoviću, advokatu iz Trebinja, radi naknade štete, vsp. 131.000,00 KM, na javnoj i glavnoj raspravi održanoj i zaključenoj dana 15.12.2023. godine, u prisustvu punomoćnika tužitelja Faruka Čupine, punomoćnika prvotuženog Danke Soldo i punomoćnika drugotuženog Jugoslava Milanovića., donio je dana 22.12.2023. godine sljedeću:

P R E S U D U

I. ODBIJA SE TUŽBENI ZAHTJEV TUŽITELJA KOJI GLASI:

„Dužni su tuženi solidarno isplatiti tužitelju Šutalo (Boška) Nikoli novčani iznos od 17.670,00 KM sa pripadajućim zakonskim kamatama počev od 01.03.2018.godine pa do isplate.

Dužni su tuženi solidarno isplatiti tužitelju Šutalo (Luke) Bošku novčani iznos od 2.068,00 KM sa pripadajućim zakonskim kamatama počev od 01.03.2018.godine pa do isplate.

Dužni su tuženi solidarno isplatiti tužitelju Udženija Ivanu novčani iznos od 11.277,00 KM sa pripadajućim zakonskim kamatama počev od 01.03.2018.godine pa do isplate.

Dužni su tuženi solidarno isplatiti tužitelju Pavlović (Mato) Đuri i Pavlović (Mato) Luki novčani iznos od 21.528,00 KM sa pripadajućim zakonskim kamatama počev od 01.03.2018.godine pa do isplate.

Dužni su tuženi solidarno isplatiti tužitelju Krešić (Vide) Miri novčani iznos od 20.080,00 KM sa pripadajućim zakonskim kamatama počev od 01.03.2018.godine pa do isplate., uz naknadu troškova postupka.“

II. DUŽNI SU TUŽITELJI nadoknaditi troškove postupka tuženim i to: prvotuženom iznos od 35.250,00 KM a, drugotuženom iznos od 45.049,40 KM sve sa zakonskom zateznom kamatom od dana 22.12.2023.godine kao dana presuđenja a sve u roku od 30 dana pa do isplate, dok se iznad dosuđenih iznosa drugotuženi odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Tužitelji u tužbi podnesenoj dana 24.05.2018.godine navode da je na nekretninama označenim kao k.č. 5 njiva „Mratinja” u pov. Od 646 m2 upisane u zk. ul. 162 k.o. Svitava, te

na k.č. 1469/46 njiva V klase „Deponija” u pov. 3874 m2 obje upisane u katastarsko-knjižni uložak br.162 k.o. Svitava kao isključivi vlasnik evidentiran je tužitelj Šutalo (Boška) Nikola sa dijelom 1/1. Na nekretnini označenoj kao k.č. 5 tužitelj je imao zasadenih 2.500 komada kupusa, a na k.č 1469/46 je imao zasadenih 15.000 struka karfiola. Tužitelju je plavljenjem vode, došlo do uništenja svih naprijed označenih nasada, te isti smatra da je pretrpio štetu u iznosu od 20.000,00 KM. Na nekretnini označenoj kao k.č. 1469/29 njiva V klase zv. „Deponija” u pov. Od 567m2 upisane u zk. ul. 190 k.o. Svitava, kao isključivi vlasnik i posjednik evidentiran je Šutalo (Luke) Boško sa dijelom 1/1. Na predmetnoj parceli, tužitelj Šutalo Boško je imao zasadenih 2.800 sadnica smilja, te isti smatra da je plavljenjem vode pretrpio štetu u iznosu od 5.000,00 KM. Na nekretninama označenom kao k.č. 474 njiva „Donja Ograda” u pov. od 814 m2 k.č. 1469/27 njiva „Deponija” u pov. Od 547 m2 i k.č. 1469/32 njiva „Deponija” u pov. Od 988 m2 sve upisane u zk.ul. 224 k.o Svitava, te na nekretninama označenim kao k.č. 546 njiva i vrt u pov. Od 2182 m2, k.č 548 vrt „Deponija” u pov. od 423 m2 i k.č. 549 njiva „Deponija” u pov. od 680m2 sve upisane u zk. ul. 224 k.o Svitava, kao isključivi vlasnik i posjednik evidentirana je Udženija (Ivana) Vida.sa dijelom 1/1. Rješenjem o nasljeđivanju Općinskog suda u Čapljini br. 53 0 O 067130 17 O od 26.03.2018.godine donesenog u ostavinskom postupku iza umrle Vide (Ive) Udženije iz Svitave kao zakonski nasljednici prvog nasljednog reda određeni su tužitelj Ante (Vide) Udženija sa 2/3 dijela i njegova sestra Mara (Vide) Udženija – Markota sa 1/3 dijela. Neovisno od Rješenja o nasljeđivanju donesenog u ostavinskom postupku iza umrle Udženija (Ive) Vide, nekretnine koje su se vodile na njenom imenu, faktički uživa tužitelj Udženija Ante sa dijelom 1/1, na kojim nekretninama je zasadio povrće. Na nekretnini označenoj kao k.č. 1469/20 njiva „Deponija” u pov. 3912 m2 upisane u zk. ul. 184 k.o. Svitava kao suvlasnici- suposjednici evidentirani su Šutalo Martina) Ruža Šutalo (Stjepana) Boko, Šutalo (Stjepana) Ivo, Šutalo (Stjepana) Lovro, Šutalo (Stjepana) Mara, Šutalo (Stjepana) Mladen i Šutalo (Stjepana) Stojan svi sa po 1/7 dijela. Za naprijed navedene nekretnine, tužitelj Udženija Ante je s licima upisanim u zemljišne knjige zaključio ugovor o davanju predmetnih parcela na korištenje bez naknade, na način da će Ante koristiti ove nekretnine za sadnju povrća. Na nekretnini označenoj kao k.č. 474 k.o. Svitava, tužitelj Ante Udženija je zasadio 4.000 komada kupusa, na k.č. 1469/27 zasadio krompir, na k.č. 1469/32 je zasadio 6.000 struka karfiola, na k.č 1469/21 je zasadio 30.000 struka kupusa, na k.č. 1469/20 je zasadio 15.000 struka karfiola, na k.č. 548, 549 i k.č 546 sve k.o. Svitava, tužitelj Ante Udženija posjeduje plastenik u kojem je zasadio paradajz i kupus. Tužitelj Ante Udženija smatra da mu je predmetnim plavljenjem učinjena šteta u iznosu od 45.000 KM. Na nekretnini označenoj kao k.č. 1469/25 u naravi njiva „Deponija” u pov. 1399m2 upisane u zk. ul. 217 k.o. Svitava u zemljišnim i katastarskim knjigama evidentirana je kao isključivi vlasnik posjednik Udženija (Ivana) Luca. Na nekretnini označenoj kao k.č.529 pašnjak „Stambena zgrada i dvorište” u ukupnoj pov. od 4412 m2 upisane u zk.ul.2118 k.o. Svitava u zemljišnim i katastarskim knjigama kao isključivi vlasnik-posjednik evidentirana je Udženija (Ivana) Luca sa dijelom 1/1.Udženija Luca je umrla, a kao zakonski nasljednik iza umrle je označen Udženija Ivan sa dijelom 1/1. Na nekretnini označenoj kao k.č. 1469/25 k.o. Svitava, tužitelj Udženija Ivan je zasadio 350 kg sjemenskog krompira, a na k.č. 520/9 je zasadio 35.000 struka luka „kapule”. Predmetnom poplavom tužitelju je učinjena šteta u iznosu od 15.000 KM. Na nekretnini označenoj kao k.č. 1469/22 njiva „Deponija” u pov. od 5435 m2 upisane u zk. ul.147. k.o. Svitava u zemljišnim i katastarskim knjigama kao zemljišnoknjižni suvlasnici- suposjednici evidentirani su tužitelji Pavlović (Mato) Đuro sa 3/8 dijela i Pavlović (Mato) Luka sa 3/8 dijela, te Ćurić (Mato) Ljilja rođ. Pavković sa 1/4 dijela. Tužitelji Đuro i Luka Pavlović su na predmetnoj parceli zasadili 15.000 struka kupusa, na pov. od 1.500 m2 su zasadili 18 kg graha i na pov. od 800 m2 su zasadili krompira u količini od 350 kg. Tužitelji smatraju da je potapanjem povrća učinjena šteta u iznosu od 20.000,00 KM. Na nekretnini označenoj kao k.č.1 469/13 njiva „Deponija” u pov. 3964 m2 upisane u zk.ul. 248 k.o. Svitava,

kao isključivi vlasnik-posjednik sa dijelom 1/1 u zemljišnim i katastarskim knjigama evidentiran je Krešić (Vide) Đuro. Ugovorom o davanju zemljišta na korištenje bez naknade zaključenog između Đure Krešića kao davatelja s jedne strane i Krešić Mire kao korisnika s druge strane, Krešić Miro ima pravo korištenja nekretnina označenih kao k.č. 1469/13 i 1469/48 obje upisane u k.o. Svitava. Na nekretnini označenoj kao k.č. 1469/13 Krešić Miro je zasadio 7.000 struka karfiola i 8.000 struka kupusa, te plavljenjem ovog povrća isti pretrpio štetu u iznosu od 20.000,00 KM. Na nekretnini označenoj kao k.č. 1469/48 njiva „Deponija“ u pov. od 2388 m² upisane u zk. u.1.51 k.o. Svitava u zemljišnim i katastarskim knjigama kao suvlasnici suposjednici sa po 1/2 dijela evidentirani su Krešić (Vide) Đuro i Krešić (Vide) Miro. Krešić Miro je na nekretnini označenoj kao k.č. 1469/48 i ranijih godina sadio oko 3.500 sadnica paradajza i 2.000 sadnica krastavca. Obzirom da zbog prisutnog plavljenja navedene parcele tužitelj nije bio u mogućnosti da posadi naprijed navedene kulture, to isti smatra da je pretrpio štetu zbog nemogućnosti sadnje u iznosu od 5.000,00 KM. Razdvajanjem sistema „Hidroelektrana na Trebišnjici) od kojih je dio pod ingerencijom „Elektroprivrede R Srpske“, a dio pos. ingerencijom „Elektroprivrede HZ HB“, došlo je do neusaglašavanja u radu hidroelektrana Grančarevo (akumulacija Bileća) i Gorica (akumulacija Trebinje). Naime, ako „Hidroelektrane“ u R Srpskoj rade punim kapacitetom u Popovo polje dotiču velike količine vode, a ako se ne zaustave, plavi Popovo polje. S druge strane ukoliko „Hidroelektrane Čapljina“ maksimalno optereti svoje turbine, onda plave nekretnine koje se nalaze na području k.o. Svitava. Shodno navedenom, za kišnih godina javljaju se poplave, koje su posljedica nesinhronizovanih radnji tuženih. U toku marta 2018.godine, došlo je do plavljenja naprijed opisanih nekretnina, te do totalnog uništenja usjeva- povrća, čime su tužitelji pretrpili znatnu štetu te od suda traže da obaveže tužene da tužitelju naknade štetu u iznosima kako je to navedeno u tužbenom zahtjevu uz naknadu troškova postupka.

Tužitelji su pismenim podneskom predatim na trećem nastavku glavne rasprave od dana 15.12.2023.godine konačno uredili tužbeni zahtjev (u skladu sa nalazom i mišljenjem vještaka poljoprivredne struke) a na način kako je to navedeno u izreci ove presude.

U odgovoru na tužbu prvotuženi ističe da u vezi sa postavljenim tužbenim zahtjevom, prvenstveno ukazuje kako putem suda nije proveden postupak osiguranja dokaza za navodnu štetu pa slijedom toga inzistiraju da se iz spisa izuzmu slike zemljišnih čestica za koje nije utvrđeno da gdje se nalaze i na kojima je vidljivo kako su rukom ispisani datumi, te je stoga evidentno kako isti ne mogu poslužiti kao dokaz u predmetnoj stvari sve sukladno odredbama Zakona o parničnom postupku. Naglašavaju da je tužbeni zahtjev u cijelosti neosnovan jer tužitelji za iznesene tvrdnje nisu pružili niti jedan dokaz da su štetu pretrpili od tuženih pa predlažu sudu da se tužbeni zahtjev odbije kao neosnovan.

U odgovoru na tužbu drugotuženi ukazuje i ističe da je tužba neuredna i da je treba vratiti na uređenje jer ista ne sadrži sve propisane elemente čl.53 ZPP-a, da bi se po njoj moglo postupati, također smatraju da je vrijednost predmeta spora pogrešno određena, pošto je tužbeno traženje znatno veće od vrijednosti spora označene u tužbi, ističu da je tužba neosnovana u cijelosti, da je u tužbi paušalno navedeno da je došlo do neusaglašavanja u radu hidroelektrana, pa da u Popovom polju dotiču velike količine vode, te da dok se ne zaustavi rad tih hidroelektrana, plavi Popovo polje. Iznosi se tvrdnja da bi sve hidroelektrane trebale da stoje sa radom dok se ne završi period podizanja usjeva povrća. Nadalje ističu prigovor pasivne legitimacije navodeći da nijedan objekt Elektroprivrede RS-a a posebno hidroelektrane na Trebišnjici ne mogu biti odgovorni za predmetnu štetu jer iste rade prema važećim upotrebnim dozvolama, vodoprivrednim dozvolama a koje su izdate od strane nadležnih organa, koje jasno i precizno pripisuju rad hidroelektrana sa posebnim osvrtom u slučajevima enormno visokih padavina. Nadalje navode da tužitelji za iznesene tvrdnje ne dostavljaju sudu niti jedan dokaz pa predlažu da se ovakav tužbeni zahtjev odbije uz naknadu troškova postupka.

U dokaznom postupku sud je na glavnoj raspravi proveo sljedeće dokaze: salušanje parničnih stranaka Đuro Pavlović, Miro Krešić, te saslušanje svjedoka: Mirko Udženija sin pok. Ante., Liberko Udženija sin Ivana, Luka Šutalo sin Boška, Mario Šutalo, Mladen Obradović, Rafo Jovanović, Mario Dodig, geodetsko vještačenje po vještaku Azri Čeranić, poljoprivredno vještačenje po vještaku Andriji Kraljeviću, hidrograđevinsko vještačenje Zavoda za vodoprivredu d.d. Sarajevo, a koji vještaci su saslušani na glavnoj raspravi, također je prije glavne rasprave proveden dokaz Uviđajem suda na licu mjesta, pa je izvršen uvid i pročitani su sljedeći materijalni dokazi: uvid u zk. izvadak za k.č. 5 i 1469/46 upisana u zk.ul. 162 k.o. Svitava, izvod iz katastarsko-knjižnog uloška br. 162 k.o. Svitava od 22.03.2018. god., kopija katastarskog plana za KKU 162 od 22.03.2018. god. za k.o. Svitava, uvid u zk. izvadak za k.č. 1469/29 upisana u zk. ul. 190 k.o. Svitava, izvod iz katastarsko-knjižnog uloška 190 od 22.03.2018. god. k.o. Svitava, kopija katastarskog plana za KKU 190 od 22.03.2018. god. k.o. Svitava, uvid u zk. izvadak za k.č. 474 i dr. upisane u zk. ul. 224 k.o. Svitava, izvod iz katastarsko-knjižnog uloška 224 od 21.03.2018. god. k.o. Svitava, kopija plana za KKU 224 za k.o. Svitava od 21.03.2018. godine., zk. izvadak za k.č. 1469/21 upisana u zk.ul. 106 k.o. Svitava, izvod iz katastarsko-knjižnog uloška 106 od 21.03.2018. god. k.o. Svitava, kopija katastarskog plana za KKU 106 od 21.03.2018. god. za k.o. Svitava, uvid u zk. izvadak za k.č. 546 i dr. upisane u zk. ul. 224 k.o. Svitava., izvod iz katastarsko-knjižnog uloška br. 224 od 23.03.2018. god. k.o. Svitava, kopija katastarskog plana za KKU 224 od 23.03.2018. god. za k.o. Svitava., zk. izvadak za k.č. 1469/20 upisana u zk.ul. 184 k.o. Svitava, izvod iz katastarsko-knjižnog uloška br. 184 od 21.03.2018. god. k.o. Svitava, kopija katastarskog plana za KKU 184 od 21.03.2018. god. za k.o. Svitava, uvid u zk. izvadak za k.č. 537 i k.č. 1469/25 upisane u zk. ul. 217, izvod iz katastarsko-knjižnog uloška br. 217 od 20.03.2018.god. k.o. Svitava, kopija katastarskog plana za KKU 217 od 12.09.2018. god., zk. izvadak za k.č. 529 upisan u zk. ul. 218 k.o. Svitava, izvod iz katastarsko-knjižnog uloška br. 218 od 21.03.2018. god. k.o. Svitava, kopija katastarskog plana za KKU 218 od 21.03.2018. god. k.o. Svitava, uvid u rješenje Općinskog suda u Čapljini br. 53 0 O 068430 18 O od 18.06.2018. god., uvid u zk. izvadak za k.č. 1469/22 upisana u zk. ul. 147 k.o. Svitava, izvod iz katastarsko-knjižnog uloška br. 147 k.o. Svitava od 20.03.2018. god., kopija katastarskog plana za KKU 147 od 20.03.2018. god. k.o. Svitava, uvid u zk. izvadak za k.č. 1469/13 upisana u zk. ul. 248 k.o. Svitava, izvod iz katastarsko-knjižnog uloška br. 242 k.o. Svitava od 09.04.2018. god., kopija katastarskog plana za KKU 179 k.o. Svitava od 23.03.2018. godine ., uvid u zk. izvadak za k.č. 1469/48 upisana u zk. ul. 51 k.o. Svitava, izvod iz katastarsko-knjižnog uloška br. 51 k.o. Svitava od 09.04.2018. god., kopija katastarskog plana za KKU 51 od 09.04.2018. god., ugovor o davanju zemljišta na korištenja bez naknade, ovjeren pred notarom Nikom Morom OPU OV 276/18 od 09.04.2018. god. zaključen između Krešić Đure i Krešić Mire., rješenje o nasljeđivanju Općinskog suda u Čapljini br. 53 0 O 067130 17 O od 26.03.2018. god. iza Vide (Ive) Udženija, Ugovor o davanju zemljišta na korištenje bez naknade zaključen 01.02.2016. godine između Matić Nikice kao davatelja i Udženija Ante kao korisnika., internet članak portala Nezavisne novine od 05.05.2018. godine, te internet članak „e- kapija“ od 23.02.2018. godine., internet članci portala "radioljubuski.ba“ od 15.03.2018. godine, Čapljinskog portala od 22.03.2018. godine, te „Bljesak info“ portala od 14.03.2018. godine., novinski članak Večernji list sa tužiteljem Pavlović Đurom na fotografiji od 15.03.2018. godine., fotografije predmetnih nekretnina u periodu nastupanja štetnog događaja (mart 2018. godine) – 47 fotografija, s tim da se original primjerci predaju za sudski spis., saslušanje parničnih stranaka., uviđaj na licu mjesta uz prisustvo vještaka geometra Čeranić Azre radi identifikacije predmetnih nekretnina, vještaka agronoma-poljoprivredne struke Balić Durana radi utvrđenja visine pretrpljene štete tužitelja, kao i uzroka koji su doveli do uništenja nasada, ugovor Općine Čapljina od 17.10.2017.godine zaključen između Lovre Šutalo i Ive Šutalo kao zakupodavca i Udženija Ante kao zakupoprimca, tabelarni prikaz visine kota izdat skinuto sa Interneta., dokazi prvotuzenog: Opći

akt o održavanju i korištenju i promatranju vodoprivrednih objekata JP HZ HB d.d. Mostar, Opći akt o održavanju i korištenju i promatranju vodoprivrednih objekata JP HZ HB d.d. Mostar, rješenje Agencije za vodno područje Jadranskog mora Mostar br.UP/40-1/25-4-56/16 od 13.10.2017.godine, (vodoprivredna dozvola), pogonska uputstva za rad vodoprivrede HE Trebinje II i PHE Čapljina, 1982.godina, Dnevnik za visinu kod vode za period od 01.03.2018.godine do 20.03.2018.godine odnosno od 21.03.2018.godine do 03.04.2018.godine, dokazi drugotuzenog: aktuelni izvod iz sudskog registra Okružnog privrednog suda u Trebinju br.062-0-Reg-Z-19-000051 od 30.01.2019.godine, rješenje o izdavanju vodne dozvole investitoru MH „ERS“ ZP „Hidroelektrane na Trebišnjici a.d. Trebinje za funkcionisanje i eksploataciju hidroenergetskog postrojenja „Trebinje I“ br.01/3-VA.1-386-1/13 od 14.08.2013.godine, rješenje o izdavanju vodne dozvole investitoru MH „RS ZP „Hidroelektrane na Trebišnjici a.d. Trebinje za funkcionisanje i eksploataciju hidroenergetskog postrojenja „Trebinje II“ br.01/3-BA.5-8476-3/16 od 14.06.2017.godine, obavještenje o razvrstavanju subjekta po djelatnostima Agencije za posredničke, informatičke i finansijske usluge Banja Luka br.TR-S-30/16 od 27.01.2016. godine, HH „ERS“ ZP „Hidroelektrane na Trebišnjici a.d., prema kome je osnovna djelatnost Proizvodnja električne energije., pa je sud analizirajući naprijed izvedene dokaze u smislu člana 8. ZPP-a odlučio na način kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Među strankama nije sporno da su tužitelji u mjesecu martu 2018.godine pretrpili štetu prouzročenu plavnim valom te nije sporno da je ta šteta nastupila u vrijeme velikih padavina, sporno je da li su tuženi odgovorni za nastalu štetu te je također sporno koju su vrstu zasada tužitelji imali zasadenu u plastenicima u kritično vrijeme., također nije sporno da je u međuvremenu preminuo treće tužitelj Ante Udženija. Sporan je i prigovor tuženih tj. prigovor pasivne legitimacije jer isti navode da nisu pasivno legitimisani u predmetnoj pravnoj stvari.

Prigovor pasivne legitimacije istaknut od strane tuženih sud je odbio u cijelosti kao neosnovan a iz razloga što tužitelji tuže tužene na način kako je to označeno u uvodu ove presude iz razloga što smatraju da su isti odgovorni za nastalu štetu, jer se isti bave opasnom djelatnošću (proizvodnja el. energije), a i same Hidroelektrane u naravi predstavljaju opasnu stvar.

O činjenici smrti treće tužitelja Ante Udženije sud je saznao na drugom ročištu za glavnu raspravu 21.11.2023.godine te su tužitelji tražili da se prekine ovaj postupak te da se sačeka nekolike godine dok se ne proglase nasljednici iza umrlog koji će stupiti na mjesto istih. Sud je odbio prijedlog tužitelja jer je očito da su isti zloupotrebljavali svoja prava zbog odugovlačenja postupka jer je bilo sasvim očito da tužiteljima nije odgovarao nalaz i mišljenje Zavoda za vodoprivredu a navedeni prijedlog je odbijen iz razloga što su na raspravi bili pozvani vještaci Haris Kalajdžisalihović i Predrag Delić koji su se trebali saslušati. Na tom ročištu sud je dao rok od 8 dana punomoćniku tužitelja da uredi tužbu u odnosu na treće tužitelja a iz razloga što se isti punomoćnik pozvao na pravosnažno Rješenje o nasljeđivanju u kojem su označeni nasljednici umrlog (međutim tužitelji nisu u ostavljenom roku uredili tužbu).

Sud je svojim Rješenjem od dana 05.12.2023.godine prekinuo postupak u odnosu na trećetuženog Antu Udženiju i isti nastavio u odnosu na ostale tužene, s pozivom na odredbu člana 382.ZPP-a (na tu odluku suda tužitelji su uložili žalbu smatrajući da se treba zastati sa postupkom dok Kantonalni sud ne odluči o tome, a tuženi su identično osporili navode žalbe a smatrajući istu grubim kršenjem i zloupotrebom prava. Sud je prijedlog tužitelja (iznesen u žalbi) odbio kao neosnovan te nastavio sa daljim postupkom jer žalba u predmetnoj pravnoj stvari u smislu člana 382. st.1 ZPP-a nema suspenzivno dejstvo ., a kako je to obrazloženo u komentaru Zakona o parničnom postupku FBiH I RS- DRUGO IZMIJENJENO I DOPUNJENO IZDANJE, autora Zlatko Kolenović, Stjepan Mikulić i dr., u izdanju FRAM ZIRAL Mostar izdanje 2011.godina tzv. plava knjiga stranica 648.

Tužitelji su svojim pismenim podneskom od dana 25.02.2020.godine proširili tužbu na novooznačenog treće tuženog Agenciju za vodno područje Jadranskog mora Mostar (dok su pod 1. i 2. ostali isti tuženi). Istovremeno su tim podneskom tražili da se ovaj predmet spoji sa mladim predmetom koji se vodi pod sudskim brojem 53 0 P 074513 20 P u kojem predmetu je označen tuženi Agencija za vodno područje Jadranskog mora Mostar (u daljnjem tekstu Agencija) pozivajući se pri tome da su ispunjeni uslovi iz čl.83. ZPP-a da se predmetni postupci mogu riješiti na identičan način prema tuženom, nadalje tražeći da sud u ovome predmetu (P 068905/18) utvrdi prekid postupka do donošenja odluke u žalbenoj fazi u gore naznačenom predmetu (0 P 074513/20). Navedeni podnesak tužitelja dostavljen je na očitovanje novooznačenom tuženom Agenciji kao i tuženima pod 1. i 2. Novooznačeni tuženi se pismenim podneskom od dana 31.03.2023.godine očitovao o prijedlogu tužitelja te istakao da ne pristaje na proširenje tužbe jer za to ne postoje nikakvi- procesno pravni niti materijalno pravni razlozi zbog kojeg bi Agencija pristupila ovoj fazi (fazi glavne rasprave) u svojstvu tuženog. Tuženi pod 2. je dostavio odgovor te je isti prigovorio ovakvom podnesku tužitelja da prošire tužbu na pomenutu Agenciju jer za to ne postoje zakonske pretpostavke da se isto dozvoli.

Na glavnoj raspravi održanoj dana 20.11.2023.godine sud je na osnovu odredbe člana 57. Zpp-a, a skladu sa članom 362. stav 3 ZPP-a donio Rješenje kojim je odbio prijedlog tužioca o proširenju tužbe na novooznačenog tuženog (Agenciju) a iz razloga što je isto mogao učiniti na pripremnom ročištu. Istim Rješenjem sud je odbio prijedlog tužitelja iz podneska od 09.02.2023.godine za spajanje parnica i to parnice broj (0 P 074513/20) sa ovim predmetom broj gornji jer je isti prijedlog suprotan odredbi člana 83. ZPP-a

Sud ne može a da ne naglasi činjenicu da su tužitelji tokom čitavog postupka i to na četiri ročišta za glavnu raspravu pokušavali odugovlačiti postupak nesavjesno se koristeći se svojim pravima a da bi ishodovali da se ovaj postupak prekine, da se predmetni sudija izuzme i sl., a na zadnjem ročištu su pokušali da ospore legitimitet predstavnika stručnog tima Zavoda vještaka stručne ustanove Zavoda za vodoprivredu navodeći da isti ne mogu biti dio stručnog tima i izlagati jer nisu zaposlenici Zavoda. Sud naglašava da je Predrag Delić (predstavnik stručnog tima bio stalni zaposlenik Zvoda od 12.01.2011.godine sa zaključno 31.08.2021.godine (nalaz urađen 20.12.2019.godine) a doc. dr. Haris Kalajdžisalihovića je za potrebe predmetnog vještačenja angažiran u svojstvu vanjskog saradnika (Ugovor o djelu u spisu), a sve ovo je vidljivo i iz samog nalaza i mišljenja Hidro/ Građevinskog vještačenja, nalaz i mišljenje stručnog tima zavoda za Vodoprivredu d.d. Sarajevo- Analiza hidrološke situacije mart 2018.godine na lokalitetu Svitave, a kojeg je uradio Zavod za Vodoprivredu d.d. Sarajevo (maj-decembar 2019.godine) na stranici 2. tog nalaza i mišljenja navodi se da su na izradi dokumentacije učestvovali projektanti između ostalih i Predrag Delić, dipl.inž.građ. te stručni saradnik Haris Kalajdžisalihović, dipl.inž.građ. Uostalom na uviđaju suda bio je prisutan i pomenuti Predrag Delić kao predstavnik Zavoda.

Iz punomoći koju je izdao direktor pomenutog Zavoda sasvim jasno proizilazi da stručni tim ovog Zavoda predstavljaju Predrag Delić i Haris Kalajdžisalihović. Iz dopune punomoći od 18.02.2023.godine vidljivo je da je za potrebe predmetnog vještačenja u svojstvu ekspertnog tima angažiran po ugovoru o djelu Predrag Delić te i doc. dr. Haris kao stalni članovi stručnog tima u svojstvu stručnog saradnika sa naglaskom da je doc. dr. Haris renomirani ekspert iz oblasti hidrograđevinskog vještačenja. Sud je prigovor punomoćnika tužitelja na glavnoj raspravi da navedena lica ne mogu biti članovi stručnog tima odbio kao neosnovane, neargumentovane i paušalne jer očito je da punomoćnik tužitelja ne zna da Zavod kao stručna ustanova može angažovati stručna lica za izradu brojnih vještačenja. Znanja radi, naglašava se da u brojnim sudskim postupcima u BiH za složenija vještačenja isključivo se angažuju sljedeća pravna lica: Zavod za vodoprivredu d.d. Sarajevo., Zavod za vodoprivredu d.o.o Bijeljina i institut za hidrotehniku (HEIS) Sarajevo.

Na Uvidaju suda dana 08.07.2019.godine, uz prisustvo parničnih stranaka i njihovih punomoćnika, vještaka geodetske struke Azre Čeranić, vještaka poljoprivredne struke Andrije Kraljevića, vještaka Delić Predraga, u ime instituta Zavoda za vodoprivredu d.d. Sarajevo. Tužitelji su sudu pokazali predmetne nekretnine-plastenike i njive na kojima su nekada bili zasadi a vještak geodetske struke je identifikovao na licu mjesta sve predmetne nekretnine koje su u posjedu tužitelja odnosno koje koriste isti (a što je vještak geodetske struke detaljno naveo u svom nalazu i mišljenju). Sud je na licu mjesta utvrdio da je sve zemljište koje je identifikovano od vještaka a koje koriste tužitelji toga dana bilo premokro i prostim okom je vidljivo da je uistinu isto bilo plavljeno (sudu nepoznato da li od kišnih padavina ili pak izviranja vode iz zemlje) sa naglaskom suda da je uvidaj rađen godinu i preko četiri mjeseca nakon plavnog vala kojeg su doživjeli tužitelji u martu 2018.godine.

Iz iskaza Đure Pavlovića u svojstvu parnične stranke proizlazi da je u martu 2018.godine na svojoj parceli u Svitavi obrađivao zemlju, sadio kupus, krumpir, grah, te da tu posjeduje oko 5,5 duluma zemlje. Nadalje navodi da su svi nasadi potonuli, da je voda bila 8 cm., te da su sve kulture uništene., da je postojao samo nasip izvorne vode koji je vodio u Krupu, dok zaštitni od njihove deponije nije postojao., navodi kako je za kratko vrijeme iza toga ponovo potonulo i da su htjeli praviti žalbu, pozivali su općinu, te su ljudi iz općine dolazili kako bi im popisali štetu., navodno da bi ih isplatili i pomogli ih ali nisu ništa učinili.

Iz iskaza Mire Krešića u svojstvu parnične stranke proizlazi da je kod njega na jednoj parceli 1469/13 posađen kupus u 2. mjesecu 2018. godine, koji je došao do pola vegetacije a na drugoj parceli 1469/48 gdje su plastenici da je tu zemlju trebao pripremiti za proizvodnju paradajza i krastavaca koji se trebao saditi 20.03.2018.godine. Nadalje navodi da prva navedena parcela nije bila cijela potonula, da je jedan dio bio skroz pod vodom a drugi dio samo kulture koje su posađene., da što se tiče njihove zemlje niti sa jedne stane nema nasipa., navodi da je planirane sadnice kupio i da ih je opet morao prodati kako bi kupio papriku, te da vještak nije mogao zateći uništene poljoprivredne proizvode jer je vještak izlazio na teren otprilike 2,5 mjeseca nakon što je područje bilo pod vodom.

Iz iskaza svjedoka Mladena Obradovića proizilazi da je on komšija od tužitelja, da i on ima zemlju u blizini njih koju obrađuje i koja mu je također plavila ali nije pokretao tužbu jer je znao da će postupak dugo trajati. Nadalje navodi da Miro Krešić koristi parcele Đure Krešića isto kao i Ante Udženija, da se dosta zemlje uzme u zakup te da su to pretežno usmeni dogovori.

Iz iskaza svjedoka Maria Šutala proizlazi da je komšija od tužitelja, da do njega radi zemlju Mirko Uženija sin pok. Ante., da je u martu 2018.godine sve potonulo i parcele Mire Krešića na kojima je bilo nešto kupusa, u Pavlovića također, smilje...Nadalje navodi da na tome dijelu koje je plavilo nema nasipa, kada se digne kvota jezera da odmah tonu njive, da je i on radio plastenik, te da mu je isti bio potopljen a uzeo ga je u najam.

Iz iskaza svjedoka Mirka Udženije proizlazi da on sin pok. Ante Udženije (jedan od tužitelja), da su u martu 2018.godine imali zasađen kupus karfiol, krompir, kao i plastenike do kojih je došla voda jer ne postoji nikakav nasip.

Iz iskaza svjedoka Bože Šutala proizlazi da je u martu 2018.godine na jednoj parceli preko puta kuće koja je 646 m2 na kojoj je bio mladi kupus došlo do poplave, izljeva od hidroelektrane, te da on živi u kući koja se nalazi preko puta i sve je bilo potonulo, te da tu ima oko 3,800 m2 zemlje (15000 struka karfiola a u plasteniku 2500).

Iz iskaza svjedoka Luke Šutala proizlazi da je u martu 2018. godine došlo do poplave u kojoj je šteta nanosena zasadima smilja, da je sve uništeno te da zemlja nije bila obradiva nekih 6.mjeseci. Nadalje navodi da nasip na parcelama nikada nije postojao, te da zemlja udara direktno u vodu.

Iz iskaza Liberka Udženije (umjesto bolesnog oca Ivana- jedan od tužitelja) proizlazi da je u martu 2018.godine došlo do poplava, da je na njihovoj parceli bio posađen luk i krompir te

da je sve uništeno tj. poplavljeno. Nadalje navodi da na parcelama ne postoji nasip, te da se parcele nalaze u nivou jezera.

Iz iskaza svjedoka Maria Dodiga (zaposlenik u Elektroprivredi HZHB) proizlazi da je u trenutku poplave 2018.godine obnašao dužnost tehničkog rukovoditelja., da je njegov obim posla bila organizacija rada i provedba svih aktivnosti vezanih za rad, eksploataciju elektrane, postrojenja i ostalih pogona, da CHE Čapljina radi sukladno internim propisima i vodoprivrednoj dozvoli. Nadalje navodi da su ograničenja prema vodnoj dozvoli za rad generatora 5,00 kvota DKB.,te da je u vrijeme štetnog događaja pogon postupao po vodnoj dozvoli, a da je najveća ostvarena kvota u DKB bila 4,88 u vrijeme 22.03.2018.godine. Nadalje je opisao rad pogona u vrijeme štetnog događaja vezano za kvotu u DKB kako su 21. i 22. radili max. snagom, a 23.03.2018.godine snaga je već bila reducirana.

Iz iskaza svjedoka Rafe Jovanovića (zaposlenik u Elektroprivredi HZHB) proizlazi da CHE Čapljina radi sukladno pogonskim dokumentima, na osnovu odobrenja Agencije za vodno područje Jadranskog mora., da u slučaju velikih voda imaju Agenciju koja im izdaje odobrenja da rade ili ne. Nadalje navodi da CHE Čapljina nije prekršila niti jedno ograničenje, da je radila kako treba a da na dotok vode iz Trebinja i iz Neretve najviše utiče na rad Čapljine jer akumulacija je mala 5 500 000 m³ što je relativno malo. Na karaju svog iskaza ističe da je zadovoljan kako su se uspjeli izboriti, zadovoljan je radom, te postupcima koje su provodili da ne dođe do još veće štete, posebno naglašavajući da mu je jako žao svih tužitelja kojima su poplavljene nasadi povrtlarskih kultura a posebno pok. Ante Udženije sa kojim je prijatelj ali na žalost nije mu mogao ništa pomoći jer je njegova firma radila u skladu sa propisima i držala se propisane kote od 5 m jer vodostaj u kritičnom periodu je bio dosta ispod propisane kote.

Iz nalaza i mišljenja vještaka geodetske struke Azre Čeranić od dana 15.09.2019.godine identificirane su sve predmetne nekretnine koje su u posjedu tužilaca, a neke od njih su i u vlasništvu tužilaca, a neke su zakupljene, (a najbitnije je da te sve parcele služe za uzgoj brojnih povrtlarskih kultura. Kako je vještak geodetske struke bio na uviđaju lica mjesta uz prisustvo samih stranaka i suda identificirane su sve predmetne nekretnine (poljoprivredne kulture) koje koriste i obrađuju tužitelji. Sud nije imao potrebe detaljnije obrazlagati nalaz i mišljenje ovog vještaka, a iz razloga što među strankama nije sporno da tužitelji koriste nekretnine kako je to navedeno u nalazu i mišljenju, a u ostalom na nalaz i mišljenje ovog vještaka stranke nisu imale prigovora.

Iz nalaza i mišljenja vještaka poljoprivredne struke Andrije Kraljevića urađenog 06.11.2019.godine i kao i odgovora na prigovor nalazu od dana 24.01.2020.godine proizlazi da je na temelju podataka iz sudskog spisa i očevida na licu mjesta evidentno da je na predmetnim nekretninama i u plastenicima uslijed poplavnih voda u 3. mjesecu 2018.godine počinjena šteta na usjevima tužitelja-koji su prema navodima iz tužbe uništeni. Nastala šteta je utvrđena na temelju mogućeg i očekivanog prinosa pojedinih usjeva i prosječnih cijena tih poljoprivrednih proizvoda koje su mogle biti ostvarene na veletržnicama na tom području u toj sezoni, te uz odbitak vrijednosti troškova koji nisu realizirani do vremena uništenja usjeva. Nadalje vještak navodi da je ukupna šteta, odnosno izgubljena zarada pojedinih tužitelja utvrđena na opisani način u iznosu od: Nikola Šutalo 17.670,00 KM, Boško Šutalo 2.068,00 KM, Ante Udženija 55.956,00 KM, Ivan Udženija 11.277,00 KM, Đuro i Luka Pavlović 21.528,00 KM, Miro Krešić 20.080,00 KM. Nalazu i mišljenju vještaka tužitelji nisu imali primjedbi niti prigovora, a oba tužena su prigovarala takvom nalazu i mišljenju jer je isti urađen samo pokazivanju tužitelja a niti i jedan materijalni dokaz ne postoji u spisu koji bi potkrijepio istinitost navoda tužitelja, tj. vrstu zasada a posebno prigovaraju činjenici što tužitelji prilikom dešavanja plavnog vala nisu tražili sudsku mjeru Osiguranja dokaza u smislu člana 169.ZPP-a.

Iz nalaza i mišljenja Zavoda za vodoprivredu d.d. Sarajevo (u daljnjem tekstu: Zavod) od dana 20.12.2019.godine odnosno iskaza Stručnog tima: i to Delić Predraga dipl. ing. građ. i doc. dr. Harisa Kalajdžisalihovića, a koji su iskaze dali na glavnoj raspravi 20.11.,22.11. i

15.12.2023.godine proizlazi da isti ostaju u cijelosti kod svog pisanog nalaza i mišljenja. Na vrlo jasno i precizno pitanje suda da li je Do poplava u kritičnom period došlo zbog propusta u radu tuženih ili zbog količine padavina, vještaci su vrlo jasno i decidno naveli sljedeće: "naglašava da u tabeli broj 7 i broj 8 prikazane vrijednosti povratnih perioda registrovanih padavina na obrađenim stranicama iznimno velikih količina padavina operateri su prvotuzeni i drugotuzeni izvršili prihvatanje i redukciju višestrukih vodnih valova u predmetnom periodu. Uprkos iznimno velikim vrijednostima padavina na slivovima u predmetnom periodu i periodu koji im prethodi operateri nisu izašli izvan propisanih okvira nizvodnih i uzvodnih ograničenja i uslova propisanih važećom vodnom dozvolom i planovima pogona a koji se odnose na predmetni slučaj.

U pisanom nalazu i mišljenju kao i datom pojašnjenju na glavnim raspravama posebno na stranici 88. gdje vještaci iznose konačne zaključke o nastanku poplava na parcelama tužitelja u period od 01-31.3.2018.godine., sveobuhvatnom analizom korištenjem prikupljenih relevantnih podataka utvrđenim važećim planovima upravljanja proizilazi da su u tom periodu registrovane ogromne padavine koje imaju izrazito visoku vrijednost povratnog perioda i iste se mogu svrstati u rijetke prirodne pojave. Hidroenergetski objekti na rijeci Neretvi su propustili vodni talas preko svojih evakuacionih organa i tom prilikom na VS Gabela nisu registrovani poticaji veći od 1.400,00 KM (VS vodna stanica). Vodostaji koji su registrovani u donjem kompenzacionom bazenu Svitava nisu dosegli vrijednosti veće od 5.00 m te shodno uslovima na terenu (proticaj na VS Gabela manji od 1400m³/s i vodostaj u DKB Svitava od 5,00m m.n.m.) CHE Čapljina, na osnovu nizvodnih ograničavajućih uslova koje su propisane u vodnoj dozvoli za rad CHE Čapljina, nije obustavila svoj rad u predmetnom period. Također, ista hidroelektrana u općem aktu ima definisanu kotu maksimalne kote u DKB (donji kompenzacioni bazen) koja se javlja pri poplavama a koja iznosi 5,80 m.n.m (metara nad morem to je kota maksimalnog uspora u donjem kompenzacionom bazenu Svitava) te tu kotu nije prevazišla a maksimalna kota je iznosila u kritične dane marta mjeseca 2018.g.-4.87.m.n.m.(ispod dozvoljene kote).

U predzadnjem stavu na str 89. nalaza i mišljenja vještaci zaključuju da je svojim radom CHE Čapljina uticala na kotu vodostaja u DKB Svitava a time i na porast vodostaja na predmetnim parcelama tužitelja. Međutim, tokom rada CHE Čapljina nisu prekršeni uslovi propisani u važećoj vodnoj dozvoli, te je rukovođenje CHE Čapljina bilo u skladu sa važećim propisima. Nadalje vještaci naglašavaju da hidroenergetski objekti u gornjem toku rijeke Trebišnjice su prihvatili, umirili nadolazeći vodni talas te isti transformisali i ispustili nizvodno. Hidroelektrane na Trebišnjici su svojim radom uvelike poboljšali hidrološku situaciju nizvodno od brane Gorica. Rukovođenje sistemom HET-a je izvršeno u skladu sa važećim propisima koji su definisani u važećim vodnim dozvolama hidroenergetskim postrojenja i planom upravljanja visokih voda. Svojim radom sistem HET u spornom period nije imao uticaj na poplave koje su se desile na predmetnom području Svitave.

Sve naprijed navedeno vještaci su detaljno objasnili na stranici 90,91,92, 93,94,95,96,97, 98, i 99 svoga nalaza navodeći: " hidrološke situacije u periodu marta mjeseca 2018.godine, " rad HE Trebinje I i II., i CHE Čapljina., hidrometeorološke situacije podatke u slijevu rijeke Trebišnjice nizvodno od brane Grančarevo, Gorica te CHE Čapljina.

Sud nije imao potrebe obrazlagati ostale materijalne dokaze jer isti ne bi uticali na drugačiju odluku suda.

Pravni osnov tužbenog zahtjeva razmatran je u okviru Zakona o obligacionim odnosima (u daljem tekstu ZOO-a) ("Sl. list SFRJ", br. 29/1978, 39/1985, 45/1989 - odluka USJ i 57/1989, "Sl. list RBiH", br. 2/1992, 13/1993 i 13/1994 i "Sl. novine FBiH", br. 29/2003 i 42/2011).,

Članom 154.st.1. ZOO-a propisuje da ko drugome prouzrokuje štetu dužan je naknaditi je, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice.

Članom 173.ZOO.a propisano je da za štetu nastalu u vezi sa opasnom stvari odn. opasnom djelatnošću smatra se da potiče od te stvari, odn. djelatnosti, izuzev ako se dokaže da one nisu bile uzrok štete, dok je članom 174.ZOO.a propisano je slijedeće: “za štetu od opasne stvari odgovara njen imalac, a za štetu od opasne djelatnosti odgovara lice koje se njom bavi.”

Uzročna veza između štetne radnje i štetne posljedice u slučaju spora za naknadu štete se mora dokazati, jer se odgovornost u našem pravu zasniva na krivici (čl.154.st.1. ZOO.a), te se od ovog načela odstupa u slučaju kada je šteta nastala u vezi sa opasnom djelatnošću, kada se smatra da šteta potiče od te stvari odn. djelatnosti izuzev ako se dokaže da su one bile uzrok štete(čl.173.ZOO.a.).

Dakle, objektivna odgovornost obavezuje na naknadu štete onoga koji štetu prouzrokuje bez obzira da mu se ona može pripisati u krivicu pod uvjetom da ima porijeklo u stvarima ili djelatnostima od kojih potječe povećana opasnost za okolinu a pravilo je da se opasnim stvarima smatraju sve one pokretne ili nepokretne stvari čiji položaj ili samo postojanje predstavlja povećanu opasnost za okolinu.

Prema stajalištu sudske prakse „Vlasnik opasne stvari odgovara po pravilima o objektivnoj odgovornosti, ali je njegova odgovornost za štetu prouzrokovanu opasnom stvari isključena ako je šteta nastala dejstvom više sile, krivicom trećeg lica ili isključivom krivicom oštećenog. Za štetu izazvanu opasnom stvari odnosno opasnom djelatnošću, odgovornost se ne zasniva na krivici već na stvorenom riziku. Stoga da bi oštećeni ostvario pravo na naknadu štete dovoljno je da dokaže da je pretrpio štetu i da ona potiče od opasne stvari ili opasne djelatnosti. (Vrh.sud Srbije, Rev.961/80).

„ Brana i akumulaciono jezero predstavljaju opasnu stvar a obavljanje djelatnosti na ovim objektima,predstavljaju opasne djelatnosti, pa se odgovornost za štetu ima cjeniti po principu objektivne odgovornosti. Ali imalac opasne stvari i vršilac opasne djelatnosti se mogu osloboditi odgovornosti, ako dokažu da šteta potiče od nekog uzroka koji se nalazi van stvari i čije se dejstvo nije moglo predvidjeti, izbjeći ni otkloniti.“(Viši Privredni sud u Beogradu,Pž.2040/94 od 10.10.1994.)

Nalaz i mišljenje Zavoda za vodoprivredu d.d. Sarajevo kao i iskaze stručnog tima iznijetih na glavnoj raspravi sud je u cijelosti prihvatio kao stručne jer je nalaz i mišljenje urađeno u skladu sa pravilima nauke i struke. Nalazu i mišljenju kao i datim iskazima vještaka sud je poklonio punu vjeru jer su vještaci vrlo jasno, precizno, decidno odgovorili na sva pitanja čime su otklonili sve dileme i nejasnoće koje su naročito postojale kod tužilaca. U svojim odgovorima vještaci su dali vrlo jasne i argumentovane zaključke o nastanku štetnih posljedica po tužitelje tj. da do štete nije došlo krivicom tuženih naprotiv, isti su radili punim svojim kapacitetom u vrijeme nepogoda stalne kiše u martu 2018.godine tako da šteta ne potiče od istih, nego se može vezati za vis major (višu silu) jer je u martu mjesecu 2018.godine bilo dosta enormno visokih padavina.

U pravnoj teoriji pod višom silom podrazumijevaju se prirodni događaji ili ljudske radnje koji dolaze spolja i nezavisno od volje subjekta i utiču na nastanak, promjenu ili prestanak nekog pravnog odnosa bez mogućnosti da se njegova dejstva predvide, izbjegnju ili otklone. Uzroci ovih događaja moraju biti van bilo kakve kontrole subjekata koji organizuju proces rada ili upravljaju tim procesom. Prirodna sila mora biti takve snage da vlasnik opasne stvari ne može spriječiti njegovo dejstvo nikakvim mjerama zaštite.

Nalazu i mišljenju vještaka stručnog tima Zavoda tuženi nisu imali prigovora ni ti primjedbi a primjedbe tužitelja sud je odbio u cijelosti kao neosnovane, paušalne i ničim potkrijepljene. Iz izvedenih dokaza prije svih nalaza i mišljenja Zavoda te iskaza Stručnog tima i navedenih odredbi ZOO.a, sud je na nedvojben način utvrdio da je tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti neosnovan jer je u postupku dokazano da predmetna šteta tužiteljima nije počinjena radnjama tuženih, odnosno da ista ne potiče od djelatnosti kojima se bave prvotuženi i drugotuženi-proizvodnja el. energije.

Tužitelji su mišljenja da šteta potiče od djelatnosti tuženih tj. od nekontrolisanog izlivanja voda iz akumulacija odnosno bazena koji su pod kontrolom tuženih, no međutim isti nisu predložili niti jedan dokaz za naprijed navedeno. Sud ne može a da ne naglasi činjenicu da tužitelji nisu dokazali koja vrsta štete im je počinjena u kritičnom periodu jer nije izveden dokaz iz čl.169. ZPP-a Osiguranje dokaza.

To što tužitelji navode da su blagovremeno podnijeli prijedlog za osiguranje dokaza u predmetu broj P 068508/18 je tačno, ali nisu tačne tvrdnje da uređujući sudija zadužen ovim predmetom nije blagovremeno izašao na lice mjesta skupa sa vještacima i strankama. Uvidom u taj predmet vidljivo je da je prijedlog podnesen 23.04.2018.godine a dana 26.04.2018.godine sudija je tražio da uredi svoj prijedlog na način da dostave punomoć i dokaze koji su navedeni u tom Prijedlogu, no međutim isti su opet dostavili nepotpun prijedlog pa je sud ponovo svojim Rješenjem od 18.05.2018.godine naložio predlagateljima da u odnosu na predlagatelja Udženija Antu navedu potpune podatke s obzirom na Rješenje o nasljeđivanju iza umrlog u ovom sudu pod brojem 53 0 O 067130 17 O no, međutim po tome Rješenju tužitelji nisu postupili, da bi dana 29.05.2018.godine povukli svoj prijedlog za Osiguranje dokaza jer je izgubljena svrha vođenja ovog postupka, pa je Rješenjem uređujućeg sudije od 04.06.2018. godine utvrđeno da je prijedlog predlagatelja povučen. Za naglasiti je da tužitelji u ovome predmetu kao i u predmetu Osiguranja dokaza nisu opšte naveli tačan datum, odnosno period kada su poplavljene njihove nekretnine- naveli su samo marta mjeseca 2018.godine.

Tužitelji su na raspravi uredili svoj zahtjev na način da potražuju novčane iznose pričinjene štete na poljoprivrednim imanjima tužitelja u iznosima a kako je to utvrdio sudski vještak poljoprivredne struke Andrija Kraljević a što je sud dopustio u smislu odredbe člana 57. ZPP-a.

Ovako uređenoj tužbi su se usprotivili tuženi navodeći da to nije validan dokaz jer je pomenuti vještak svoj nalaz sačinio isključivo prema tvrdnjama tužitelja što je jednostrano a ne i prema materijalnim dokazima koji su trebali predložiti tužitelji.

Sud nije poklonio punu vjeru nalazu i mišljenju vještaka poljoprivredne struke jer je isti nalaz urađen prema navodima jedne strane tj. tužitelja, a nije potkrijepljen niti ijednim drugim dokazom, pa su prigovori tuženih u tom pravcu u potpunosti osnovani. To što tužitelji tvrde da im je počinjena šteta na njihovim poljoprivrednim gazdinstvima, a što također proizilazi i iz iskaza svih njihovih svjedoka, Sud ne može da se ne osvrne da svjedoci zasigurno govore istinu, no međutim za tu pretrpljenu štetu nisu krivi tuženi, a što je naprijed detaljno obrazloženo, tako da se te vrijednosti zasađenih kultura koje je iznio vještak poljoprivredne struke ne mogu tvrditi da su u potpunosti tačne.

Dakle ne radi se o objektivnoj odgovornosti prvo i drugo tuženog koji se bave opasnom djelatnošću te da bi oštećeni ostvario pravo na naknadu štete dovoljno je da dokaže da je pretrpio štetu i da ona potiče od opasne stvari ili opasne djelatnosti što u konkretnom slučaju nije dokazano.

U ovome postupku tužitelji nisu dokazali da je šteta nastala od opasnih stvari, tj. da ona potiče od nekog uzroka koji se nalazi izvan njegove djelatnosti i čije se djelovanje nije moglo predvidjeti ni izbjeći ili otkloniti. Također, tužitelji nisu dokazali da je šteta nastala isključivo radnjom tuženog, a koju on nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ili otkloniti. Dakle, nije se radilo o slučaju više sile, niti o krivnji tužitelja.

Tužitelji nisu dokazali da šteta potiče od izlivanja vode i podzemnih voda kojima upravljaju prvotuženi i drugotuženi pa je Sud tužbeni zahtjev tužitelja odbio u cijelosti kao neosnovan a na način kako je to pobliže navedeno u izreci ove Presude.

Sud je odluku o troškovima postupka donio na temelju člana 386.st.2. i 387.st.2. ZPP-a F BiH, a isti su obračunati prema važećoj AT: za sastav odgovora na tužbu iznos od 958,00 KM (visina prosječne plaće u FBiH) troškovi zastupanja na pripremnom ročištu iznos od 958,00 KM., trošak zastupanja na uviđaju iznos od 718,50 KM (75 % AT) troškovi zastupanja na 5

ročišta (pripremna ročišta) od po 479,00 KM (50 % AT), četiri ročišta za glavnu raspravu i to iznos od 1.277,00 KM i tri ročišta od po 638,50 KM (50 % AT) a što daje iznos od 8.222,00 KM na koji iznos se dodaje trošak PDV-a tj. iznos od 1.397,40 KM što daje iznos od 9.619,40 KM, a na koji iznos se dodaje trošak hidrograđevinskog vještačenja u iznosu od 33.930,00 KM., troškovi prijevoza na relaciji Trebinje-Čapljina-Trebinje i to za deset dolazaka od po 100,00 KM tj. iznos od 1.000,00 KM te trošak dolaska vještaka 500,00 KM što sveukupno daje drugotuženom iznos od 45.049,40 KM. Iznad dosuđenih iznosa drugotuženi je odbijen i to naknade po utrošenom satu, zastupanje na odloženim ročištima iznad dosuđenih iznosa (tražio punu prosječnu plaću u FBiH). Prvotuženom je dosuđen trošak postupka u iznosu od 35.250,00 KM na ime troškova hidrograđevinskog vještačenja iznad dosuđenih iznosa drugotuženi je odbijen na ime troškova postupka, prije svega je tuženi za sva ročišta iznos prosječne plaće a sud mu je dosudio 50% shodno važećoj AT te je također odbijen i sa zahtjevom na ime odsutnosti iz kancelarije jer je taj trošak uračunat u troškove zastupanja.

Pravna pouka: Protiv ove presude dozvoljena je žalba ~~Kantonalnom sudu u Mostaru~~ putem ovog suda u roku od 30 dana od dana prijema iste, u dovoljnom broju primjeraka za sud i stranke.